

OLAF CHR. TORP

Stortingsforhandlinger

J. D. BEYER A/S BOKTRYKKERI
BERGEN

Særtrykk av
BIBLIOTEK OG FORSKNING
12 (1963)

Stortingsforhandlinger

Av OLAF CHR. TORP

Av en eller annen grunn har Stortingsforhandlinger vært ansett for å være en såkalt «vanskelig publikasjon». Det er neppe overdrevet å si at for mange bibliotekarer har denne publikasjon fortonet seg som meget fryktinngydende, og referansespørsmål som knytter seg til dette verket har ikke vært like velsett i alle biblioteker. Enkelte steder har man løst problemet ved ikke å anskaffe Stortingsforhandlinger, og så henvist et eventuelt interessert publikum til andre biblioteker. Andre steder har man bygget opp mer eller mindre komplette samlinger som imidlertid har vært så lite brukt at personalet ikke har fått den fornødne trening i å benytte dem i referansetjenesten.

Jeg har med overlegg skrevet det ovenstående i perfektum. Det synes i dag som om et klimaskifte er inntrådt, og stadig flere bibliotekarer er våknet til forståelse av at Stortingsforhandlinger ikke er en byrde og et problem, men en gave og et uvurderlig aktivum for de aller fleste biblioteker. I takt med denne erkjennelse er også stadig flere blitt klar over at eventuelle problemer ved benyttelsen av Stortingsforhandlinger ikke er større enn dem som knytter seg til andre kategorier av referanseverker, vel og merke når man har gjort seg den umake å sette seg en smule inn i det foreliggende materiale.

Som et lite bidrag til en lettere forståelse av særlig de eldre

Stortingsforhandlinger (St.forh.) vil vi se litt på hvordan de ble til og hvilke endringer som etter hvert har ført til det vi dag forstår ved St.forh.

Allerede ved en rent utvendig betraktning faller verket i 2 klart adskilte deler: Årene 1814—42 da St.forh. utkom i små oktavbind og årene etter 1845 da bindene fikk det format de senere har beholdt. Viktigere er imidlertid de forskjellige endringer i verkets innhold og oppbygning. Det er særlig disse endringer vi vil stanse ved i den følgende kronologiske fremstilling.

1814—1842.

Riksforsamlingens forhandlinger i 1814 (jfr. Vedlegg 1 A) ble samme år utgitt i 2 bind (6 hefter). De var utgitt på grunnlag av hovedprotokollen av 3 redaktører oppnevnt av og blant Riksforsamlingens medlemmer. Hundre år senere, 1914—16, ble forhandlingene fra Eidsvoll utsendt på ny i 4 bind under redaksjon av sorenskriver Arnet Olafsen. Denne utgaven er langt mer omfattende enn den opprinnelige. I tillegg til Riksforsamlingens hovedprotokoll inneholder den også Konstitusjonskomiteens protokoll og begge protokollers bilagte aktstykker. I de øvrige bind finner man de adresser og fullmakter som Riksforsamlingens medlemmer møtte med, de forskjellige grunnlovskast samt Christian Frederiks dagbok på fransk med norsk oversettelse. Et tilleggsbind som ble utgitt i 1918 synes å være mindre kjent og relativt sjeldent. Det inneholder adresser og fullmakter fra Nordlands og Finmarkens amter som først ble funnet i 1915 samt et register til alle bindene.

Riksforsamlingens forhandlinger er strengt tatt ikke noen del av Stortingets forhandlinger, men det har vært vanlig å betrakte dem som det. Selv om nok mange biblioteker og privatpersoner er i besittelse av utgaven fra 1814 må det tilrådes at man bruker den nyere og større utgaven, både fordi den inneholder langt mere,

er mer nøyaktig i gjengivelsen av forhandlingene og fordi den — med sitt gode register — er langt lettere å finne frem i.¹⁾

En ting må man være klar over: ingen av disse utgavene bringer utførlig referat av debattene. I noen tilfelle vil man finne skrevne innlegg gjengitt, forutsatt at de har vært bilagt protokollen, men det er på det rene at de taler og innlegg som ikke forelå i manuskript ikke er gjengitt. Jubileumsutgaven fra 1914 har imidlertid tatt med noen innlegg som har vært innlevert til Riksforsamlingens sekretær etter forsamlingens avslutning. Vil man ha kjennskap til de muntlige forhandlinger på Eidsvoll ut over det som står i de ovennevnte verker, er man henvist til offentliggjorte dagbøker samt til referater basert på disse i *Stortings-Efterretninger* 1814—1833; s. 1—110. Denne siste publikasjonen vil bli nærmere omtalt nedenfor (s. 274).

Moss-konvensjonen i august 1814 forutsatte en rekke endringer i 17. mai grunnloven, og i henhold til en kgl. kunngjøring av 16. august ble det *første overordentlige Storting* sammenkalt i oktober 1814. Referatet fra dette storting ble utgitt i to utgaver (jfr. Vedlegg 1 B), den første i 1815 ved Bech, Neumann og Arntzen (509 s.), og en senere i 1835 ved Stortingets Archivarius (P. C. Holst) (965 s.). Den første utgaven har en komprimert og lite oversiktlig sats og mangler dessuten register. I 1821 utarbeidet stortingsarkivar P. C. Holst et register både for riksforsamlingens forhandlinger og forhandlingene fra det første overordentlige storting. Holsts utgave fra 1835 har en klarere typografi, har fått møteditoene som kolumnetitel og er dessuten utstyrt med både navn- og sakregister.²⁾

¹⁾ Riksforsamlingens forhandlinger i 4 bind trykt 1914—16 finnes i et begrenset opplag i Stortinget. Offentlige biblioteker kan ved henvendelse til Stortingsbiblioteket få tilsendt verket heftet. Tilleggsbindet finnes dessverre ikke. Man antar at restopplaget ble ødelagt under okupasjonen 1940—45 (da den tyske Reichskommissar benyttet Stortingsbygningen som hovedkvarter).

²⁾ I Stortingets arkiv finnes et navn- og sakregister for det overordentlige storting i 1814 utarbeidet av Karl Bjørnstad. Dette register er fyldigere enn Holsts. En kopi av registret finnes i Stortingsbiblioteket.

De to utgaver er i alt vesentlig identiske hva innhold angår. Det som særpreger de trykte forhandlinger i årene 1814 og også i årene helt frem til 1842 er den kronologiske referatmessige oppbygging. Leserne følger tingenes forhandlinger fra dag til dag slik som de fremgår av den førte protokoll med bilag. Noen formell inndeling av stoffmengden i proposisjoner, meldinger, innstillinger og debatt får man ikke før i 1845.

De trykte forhandlinger var ikke, som i dag, et samleverk satt sammen av selvstendige publikasjoner i en bestemt redigert rekkefølge, men sakens dokumenter trykt fortløpende i rund sats i en kronologisk suite.

Formatet har vært berørt. Det spiller så vidt jeg kan se en ganske avgjørende rolle. De offisielle Stortingsforhandlinger ville utvilsomt ha inneholdt flere dokumenter av interesse hvis ikke formatet hadde utelukket det. Ser vi f.eks. på «Extract af Norges Riges Stats-Regnskab» for årene etter 1814, så ble de utgitt i folio mens St.forh. utkom i liten oktav. De tabellariske oppstillingene i statsregnskapet lar seg ikke lett sette opp i et så lite format og resultatet ble at disse ekstraktene er holdt utenfor de offisielle forhandlinger i denne tiden. Det samme gjelder Statsrevisjonens antegnelser til statsregnskapet. Det synes derfor rimelig å anta at det vesentlig er av tekniske grunner at en rekke publikasjoner ikke er blitt med.

Det var Stortingets arkivar som forestod utgivelsen av Stortingsforhandlingene, og det er i instruksene for denne tjenestemann man finner de retningslinjer som har vært fulgt. Da arkivar (og stortingsmann) P. C. Holst døde i 1840 hadde han «med særdeles orden, omhue og skjønsomhet» forestått utgivelsen av samtlige forhandlinger siden 1815. Ved ny besettelse av stillingen og avfattelse av ny instruks fant man likevel å ville ta seg ad notam noe av den kritikk som var fremkommet mot den form Stortingsforhandlingene hadde fått, og Stortinget fant bl.a. å legge stor vekt på et innlegg i bladet «Granskeren» (red.: Ludvig Kristensen Daa). Daa gikk sterkt inn for en rasjonalisering av

trykning og utgivelse og foreslo bl.a. en samordning av regjeringens og Stortingets publikasjonsvirksomhet ved at man kom frem til et felles format. Han foreslo videre at alle aktstykker som hadde vært særskilt trykt skulle samles, oppbevares og ordnes til ett verk.

Disse synspunkter vant gjenklang i Stortinget og da L. Kr. Daa i 1841 ble ansatt som stortingsarkivar gjennomførte han den nyordning som i grove trekk har vært fulgt siden dengang.

1845—54.

På 3 måter adskiller St.forh. 1845 seg fra tidligere utgaver:

1. Formatet endres fra oktav til kvart.
2. Forhandlingsprotokoll-systemet blir myket opp ved at proposisjoner og antegnelser til statsregnskapene³⁾ skilles ut som egen del. Innstillingene trykkes fortsatt sammen med møteprotokollen.
3. St.forh. får et godt register hvor «en hver Materie . . . i Almindelighed mindst tvende Ganger fuldstændigen [er] anført og forsynet med Henvisninger til alt det som vedkommer den». (St.forh. 1845, registerbindet s. XXIX).

St.forh. 1848 blir ytterligere forbedret ved at også innstillinger og beslutninger blir tatt ut fra forhandlingsprotokollen og samlet i egne bind. Men det er først i 1851 at man for alvor bringer orden inn i St.forh. ved at man både for proposisjonene og inn-

³⁾ I 1845 får vi for første gang samlet Antegnelser, Besvarelser og Vedtegninger til Statsregnskapet sammen med Extract af Statsregnskapet. Dette blir mulig fordi man har funnet frem til et felles format. De førstnevnte skrifter var inntil 1845 trykt i stor folio, mens Extracten allerede i 1841 hadde fått det nye kvartformatet. Den fulle oversikt over Statsrevisjonens virksomhet slik den avspeiler seg gjennom de ordinære St. forh. har vi altså først fra og med St. forh. 1845 som behandler regnskapene for årene 1840—42.

stillingene gjennomfører et klart skille mellom Stortings- og Odels-tings-saker. Ordningen er ganske visst ennå mangelfull med mange forvirrende nummereringsmetoder. Dette skyldes at man ennå ikke har gjort den enkle oppdagelsen at Storting kan forkortes til S (St) og Odelsting til O. Denne reformen forbeholdes St.forh. 1854. I 1854 innføres også et nytt bind, Dokumenter. Foruten private lovforslag og henvendelser til Stortinget inneholder dette bindet utredninger og uttalelser av forskjellig slag. I bindet Dokumenter plasseres også gjerne aktstykker som ikke naturlig hører hjemme andre steder.

1857—87.

I Stortingsforhandlingenes historie er 1857 et av de aller viktigste år. Det var nemlig året da man fikk stenografiske referater. Vi skal ikke i denne forbindelse dvele ved de stenografiske referaters spesielle historie (se under Litteratur), men bare konstatere at de endelig kom. Men man skal merke seg at referatene i den første tid ikke var noen del av Stortingsforhandlingene, men ble utgitt særskilt. Bindene fikk fra starten av navnet Stortingstidende med undertitel Forhandlinger i Stortinget, Odelstinget eller Lagtinget. Denne titelen har vært årsak til mange misforståelser og gale henvisninger, så det kan være på sin plass i denne forbindelse å understreke at de stenografiske referater fra møtene i Storting, Odelsting og Lagting er den eneste publikasjon som heter Stortingstidende. Siden 1888 har disse 3 «tidender» vært opptatt som d. 7—8 (gjærne i 3 bind) av samleverket Stortingsforhandlinger.

I årene 1857—1887 ble de stenografiske referater utgitt særskilt og hørte formelt ikke til samleverket Stortingsforhandlinger. Ordet «tidende» eller «Stortingstidende» bør derfor brukes utelukkende om de stenografiske referater. Man bør merke seg at Stortingstidende i 1857 bringer de stenografiske referatene i én kronologisk rekkefølge uansett om det gjelder Storting, Odelsting

eller Lagting. Fra og med 1859 blir imidlertid referatene skilt ad og trykt i hver sine bind.

Hvis man teller antall bind i St.forh. i de forskjellige år i denne perioden, vil man finne store forskjeller. De ulike storting hadde selvstøtt sterkt varierende arbeidsoppgaver, og det er innlysende at antall proposisjoner og innstillinger måtte variere sterkt. Dette ga sèg bl.a. utslag i at man enkelte år utga St.forh. i 9 bind, andre år i 11 bind. Jeg sier med vilje bind og ikke deler fordi man ennå ikke skjelnet mellom disse slik som vi er vant til det i dag. Det var først i 1871, da man fikk årlige storting og ny administrasjonsordning, at man også fikk en fast tømret oppbygning av St. forh. i 7 deler (jfr. vedlegg 1 B, note til 1871). Da man senere, i 1888, også tok Stortingstidende inn i St.forh. ble den ordning gjennomført som i hovedtrekkene har vært praktisert siden med 9 deler (jfr. vedlegg 1 B, note til 1888). Denne ordning muliggjør at vi med sikkerhet kan regne med at f.eks. d.5 er Dokumenter og at Innst. S. står i 6 A uansett om d.1 måtte inneholde så mange proposisjoner at de må fordeles på 6 bind. Denne under-inndeling foregår etter visse retningslinjer:

Dersom f.eks. d.6 (Innstillinger) blir så stor at den må deles, skiller man først ut 6A (Innst. S.) og 6B (Innst. O.). Dette skillet fremgår også av de to delers titelblad.

Skulle det være nødvendig med en ytterligere inndeling av 6A blir det gjærne 6A^I, 6A^{II}, osv. Denne underdeling kan ofte føre til en enda finere systematisering i det man da ofte får skilt vanlige Innst. S. fra Budsj.innst. S. eller fra såkalte romertallsinnstillinger.

På liknende måte kan de fleste deler underdeles, men det er bare underdelingen med bokstaver som avspeiles på titelbladene. Under-inndeling med tall får da preg av å være en hensiktsmessighetsordning alt etter hvor tykke bind man ønsker.

Når det gjelder årene 1857—87 bør man videre merke seg at Stortingstidende i disse årene mangler talerregister i den form vi senere er blitt så fortrolig med. Disse nyttige registrene er nylig blitt laget av tidligere fullmektig ved Stortingets kontor, Karl

Bjørnstad og er trykt i St.forh. som Dokumenter i årene 1958—1960/61. De vil bli omtalt nærmere sammen med de øvrige registre. (Jfr. vedlegg 3).

1888—1959/60.

I dette lange tidsrom har St.forh. ikke gjennomgått nevneverdige forandringer med hensyn til sin struktur og sitt innhold. Antallet deler er uforandret gjennom hele perioden om man ser bort fra de overordentlige Storting samt Stortinget i 1945 som samler alle bestanddeler i ett bind. Ved en detaljert gjennomgåelse av innholdet i de forskjellige deler vil man nok finne en del variasjoner og nyskapninger, men for den som nærmer seg saken via registrene betyr dette lite.

Stortingsforhandlinger slik de er i dag.

Den eneste endring av betydning i de senere år er at Riksrevisjonens antegnelser til statsregnskapet som siden 1871 alltid har stått i d. 4, fra 1960/61 blir trykt som Dok. nr. 1 i d. 5. Man har derved funnet fram til følgende oppbygning av St.forh. (fra og med 1960/61):

Del 1: St.prp. nr. 1 og Tillegg til St.prp. nr. 1.

Dette bindet innledes med trontalen og beretningen om rikets tilstand⁴). Deretter følger Statsbudsjettet (kalt «den gule bok» p.g.a. det gule omslaget) og særbudsjettene. Særbudsjettene er

⁴) Trontalen er også inntatt i d. 7 forrest. Fra og med Stortinget 1963/64 blir også Beretning om rikets tilstand tatt inn samme sted.

ordnet etter kapitel-nr. som i hovedtrekkene går igjen fra år til år. Tillegg til St.prp. nr. 1 er forslag om tilleggsbevilgninger og inntas i nummerorden umiddelbart etter særbudsjettene.

Del 2: St.prp. nr. 2—.

I dette bindet samles de øvrige proposisjoner til Stortinget nummerert i den rekkefølge de legges fram til behandling.

Del 3: Stortingsmeldinger.

En Stortingsmelding er en melding til Stortinget fra Regjeringen. Her finner man også gjerne beretninger om virksomheten i en rekke statsbedrifter som f.eks. Vinmonopolet, Husbanken o.l. Man skal merke seg at nasjonalbudsjettet siden 1948 har vært trykt som St.meld. nr. 1 (i 1947 som St.meld. nr. 10). Fra og med 1960/61 blir statsregnskapet trykt som St.meld. nr. 2 og 3 (tidligere som vedlegg til «Den gule bok» i st.prp. nr. 1).

Av andre ting som man kan regne med å finne i d.3 skal nevnes melding om Norges deltagelse i FN's generalforsamling og i Europarådet, og om samarbeidet i NATO. Dersom regjeringen ønsker å trekke tilbake en fremsatt St.prp., fremlegges dette for Stortinget som en St.meld.

Del 4: Odelstingsproposisjoner og Odelstingsmeldinger.

Odelstingsproposisjonene er regjeringsforslag til nye lover og til opphevelse av eller endringer i eldre. Mange av disse lovforslag knytter seg til innstillinger fra offentlig oppnevnte komiteer eller utvalg, og disse utredninger blir i så fall enten trykt i prp. eller lagt ved som særskilt vedlegg. Fra 1960/61 er de viktigste Ot.meld.

nr. 1: Embetsutnevnelser i foregående år, nr. 2: Kongelige og departementale oppnevninger og nr. 3: Kongelige og departementale komiteer, styrer og råd. Disse 3 meldingene inneholder et fond av opplysninger av den største verdi i referansearbeidet. De har nå fått navnerregister som gjør at de er relativt lett å bruke.

Grunnen til at disse meldingene fremlegges for Odelstinget er at det er Odelstinget som utøver Stortingets konstitusjonelle kontrollmyndighet (jfr. nedenfor under d. 6). Man skal også merke seg at forslag om tilbaketrekning av en tidligere fremsatt Ot. prp. fremlegges for Odelstinget som Ot.meld.

Del 5: Dokumenter.

De ovenfor nevnte deler av St.forh. er Regjeringens trykksaker. Fra og med d. 5 er det Stortinget som står som utgiver. D.5 inneholder som tidligere nevnt fra og med 1960/61 Riksrevisjonens antegnelser til statsregnskapet som Dok. nr. 1. Av andre trykksaker som inntas i dette bind kan nevnes Fortegnelse over svar fra Regjeringen vedkommende saker som er oversendt fra Stortinget, private lovforslag, Grunnlovsforslag, samt meldinger fra ombudsmannsinstitusjonene, Riksrevisjonen og Stortingets Nobelkomité og, som siste dokument i nummerrekkefølgen, Fortegnelse over de saker som er sendt Stortingets komiteer til behandling. Dette siste dokument er forøvrig meget nyttig som et slags foreløpig register før de innbundne forhandlinger foreligger. Forøvrig kan man i d.5 finne skriv, utredninger, henvendelser eller lignende som Presidentskapet eller en av Stortingets komiteer ønsker å trykke opp.

Del 6: Innstillinger.

Med innstillinger menes her innstillinger fra Stortingets komiteer og Presidentskapet. Når Stortinget har fått seg overbrakt en

regjeringsproposisjon eller melding, blir den alltid oversendt en komite til behandling. Når Stortinget senere skal behandle saken, skjer dette alltid på grunnlag av en innstilling fra en av dets komiteer. På Stortingets sakliste finner man aldri en St.prp. eller St.meld., men bare Innst. S. (og likeså for Odelstinget Innst. O. Lagtinget behandler bare Besl. O.)

Det er videre viktig å være klar over at innstillinger fra offentlige kommisjoner, utvalg og råd presenteres for Stortinget bare som vedlegg til en proposisjon eller melding. De eneste utvalgsinnstillinger som av og til følger som bilag til Innst. S er innstillinger fra interne komiteer i Stortinget som f.eks. reglementskomiteen.

Innst. S.

Man skjeler mellom vanlige Innst. S. og Budsj.innst. S. I de innbundne forhandlinger har disse siden midten av 1920-årene vært ordnet på følgende måte:

1. Alminnelige innstillinger (knytter seg gjerne til en St.prp. med nr. fra 2 og oppover, eller en St.meld.).
2. Budsjettinnstillinger.
3. Tillegg til budsjettinnstillinger.
4. Budsjettinnstillingene S. I, S. II A, S. II B, S. III A og S. III B.

De innstillinger som er nevnt under 2—4 knytter seg samtlige til St.prp. nr. 1 m/ Tillegg (Statsbudsjettet).

Om de alminnelige innstillinger er ikke meget å si. De er trykt i én paginering og med fortløpende nr. (arabiske tall). Romertall, som var så vanlig fram til 1920-årene brukes nå bare i forbindelse med Budsj.innst. S. og Innst. O. (se nedenfor).

Budsjettinnstillingene er ikke fullt så lette å bli fortrolig med, og det blir derfor nødvendig å gå mer detaljert til verks.

Budsj.innst. S. I (kalt «finansinnstillingen») er Finans- og tollkomiteens foreløpige innstilling om statsbudsjettet i sin helhet. Det er denne innstilling som sammen med finansministerens redegjørelse er utgangspunkt for finans-debatten tidlig i høstsesjonen og det er også her man finner de forskjellige politiske fraksjoners syn på det foreliggende forslag til statsbudsjett. Selve budsjettbehandlingen i Stortinget kommer etterpå. Den tar sitt utgangspunkt i budsj.innst. S. II A («Den grå bok» — navnet skyldes omslagsfargen). Den grå bok er i formen en innstilling fra Finans- og tollkomiteen, men denne innstilling er bare på et par sider. Det vesentligste av innholdet er fagkomiteenes innstillinger til Statsbudsjettets forskjellige kapitler. Den grå bok inneholder bare en del av disse innstillingene, fortrinnsvis de mest kurante. En tid senere kommer så Tillegg til den grå bok (Budsj.innst.S. II B) med de gjenstående innstillinger fra fagkomiteene. Tillegget mangler omslag. I de innbundne St.forh. d. 6 leter man forgjeves etter noen «grå bok» eller «tillegg til den grå bok». Der er de støpt sammen slik at fagkomiteenes budsjettinnstillinger er samlet for seg ordnet etter nr. og etter de kapitler i St.prp. nr. 1 som de henviser til. Budsj.innst. S. III A gjelder budsjett-salderingen og Budsj.innst. S. III B det endelig vedtatte budsjett. Disse blir i regelen behandlet under ett i den såkalte salderingsdebatten mot slutten av høstsesjonen.

Mange vil mene at ordningen av budsjettinnstillingene er komplisert og at den muligens kunne ha vært forbedret, men den er ikke verre enn at man med litt trening kan bli fortrolig med den. Man skal ha klart for seg at det her er tale om et arbeidsredskap i Stortingets hånd ved en så komplisert sak som budsjettbehandlingen, og den ordning vi har i dag er diktet av rene hensiktsmessighetshensyn. På det tidspunkt budsj.innst. S. I A behandles er ennå ikke alle budsjettsaker behandlet i fagkomiteene, og finanskomiteen, som skal samle og vurdere dem, må ta disse i flere puljer. Når så dette etterpå skal samles i et bind, blir det mest oversiktlig med alle fagkomiteenes innstillinger ordnet kapitelvis og adskilt

fra budsj.innst. S. II A og II B. Disse to innstillinger blir således plassert sammen med budsj.innst. S. I og S. III. Man får med andre ord vanlige budsjettinnstillinger først og budsjettinnstillinger med romertall samlet sist.

Innst. O.

Innst. O. er innstillinger til Odelstinget avgitt av de faste komiteer på grunnlag av en Ot.prp. eller Ot.meld. En Innst. O. kan være nummerert med arabiske tall eller romertall. Noe klart skille mellom disse finnes ikke. Fra gammelt av har det vært hevdet at større innstillinger gjerne blir såkalte romertallsinnstillinger.

Selv om dette nok har vært regelen finnes det også mange unntak. Praktiske hensyn har også her vært avgjørende ettersom trykkeriene ikke alltid har klart å trykke innstillingene i det tempo som kreves. Ved å la de største innstillingene (og enkelte andre) få romertall, har man trukket dem ut av den løpende nummerrekkefølge med fortløpende paginering. Romertallsinnstillingene blir paginert hver for seg og kan således trykkes uavhengig av de andre. Disse blir nå plassert bakerst i bindet, og de øvrige innstillingene forrest. Man skal videre være oppmerksom på at i den løpende nummerrekke for Innst. O. er også tatt med Besl. O. og Besl. L. som er Odelstingets og Lagtingets vedtak i lovsaker. Besl. L. foreligger bare når Lagtinget ikke bifaller Odelstingets beslutning. Beslutningene kunne med fordel ha vært skilt ut i en egen nummerrekke, og det er grunn til å tro at en slik reform er nær forestående.

Av Innst. O. bør man særskilt merke seg Innst. O. IV som helt siden 1898 har vært protokollkomiteens innstilling om regjeringsprotokollene. Som nevnt ovenfor under omtalen av d. 4 er det Odelstinget som utøver Stortingets konstitusjonelle kontrollmyndighet. Protokollkomiteen er Odelstingets egen komité og avgir alle sine innstillinger til Odelstinget. Protokollkomiteen skal foruten regjeringsprotokollene også gjennomgå Riksrevisjonens merk-

nader m.v. til regnskapene og påse at revisjonen av regnskapene er utført forskriftsmessig.

Del 7: Forhandlinger i Stortinget.

Denne del inneholder de stenografiske referater fra Stortingets møter. Ordningen er strengt kronologisk med unntak av referatene fra enkelte hemmelige møter som gjerne blir trykt for sent til å komme på rett plass. Talerne blir referert på den målform de selv ønsker. Det mangler opplysninger om hvilket politisk parti taleren tilhører. D. 7 er i regelen så stor at den blir delt i 2 halvbind, 7A og 7B. Registrerne vil bli behandlet nedenfor samlet for d. 7 og 8.

Del 8: Forhandlinger i Odelsting og Lagting.

Denne del inneholder 2 helt adskilte deler med særskilte pagineringer og registre. Det hovedsakelige innhold i disse bind berører lovgivning og for Odelstingets vedkommende også Stortingets utøvelse av kontroll-myndighet. Den del av d. 8 som berører lovsaker finnes også inntatt bakerst i hver årgang av samleverket «Forarbeider til lovene» utg. ved Justisdepartementet.

Bakerst i d. 8 vil man i de innbundne årganger finne «Lover vedtatt på Storting» som særskilt vedlegg.

Registrerne i d. 7—8 er antakelig de mest kjente og benyttede ettersom disse delene av St.forh. er mest utbredt. Registrerne til de to delene er helt like i sin oppbygning, så det som her sies gjelder begge. (Det er egentlig 3 deler ettersom d. 8 inneholder forh. i både Odelsting og Lagting og disse har hver sin paginering og hver sine registre).

Hvert av bindene inneholder både sak- og personregister. Sak-

registret er bygget opp på samme måte som d. 9 bare med den forskjell at oppslagene viser utelukkende til debatt, mens man i d. 9 også får oppgitt prp./meld. og innst.

I sakregistret finner man også en del navn. Representanter er oppført der i forbindelse med permisjoner, varamenn når de innkalles og andre navn gjelder som regel personer som har klaget til Stortinget eller søkt om erstatning.

Det andre registret er et taler-register, d.v.s. en alfabetisk for-tegnelse over representanter og statsråder med henvisning til de sider i tidende hvor deres taler og innlegg er gjengitt. Under hver taler ordnes innleggene kronologisk. Ved hver sidehenvisning er anført hvilken sak det dreier seg om. Man bør i denne forbindelse merke seg at innlegg i trontale- og finansdebatt kan behandle nær sagt hva som helst uten at dette fremgår av registret i d. 7.

Om en taler i trontaledebatten⁵⁾ utelukkende har beskjeftiget seg med samferdselsspørsmål, blir innlegget likefullt registrert bare som innlegg i trontaledebatten. Det er ikke mulig i noe register i St.forh. å finne et slikt innlegg under Samferdsel. Det eneste forsøk på å råde bot på denne skjevhet finner man i hovedregistrerne for årene 1911—45 hvor man har laget en fortegnelse over de viktigste emner som ble berørt i disse debattene.

Talerregistrerne 1857—87.

Som tidligere nevnt (s. 263) er det nå laget talerregister for debattene i Stortinget og avdelingene for årene 1857—87 (jfr. vedlegg 3). Disse registrerne er meget verdifulle og bør finnes på hyl-len ved siden av de øvrige registre til St.forh. Registrerne er bygget

⁵⁾ Trontalen var ikke gjenstand for debatt før i 1890-årene. Fra da av inn-til unionsoppløsningen i 1905 dreide debattene seg vesentlig om unionspolitiske spørsmål. Etter 1905 begynner debattene å anta form av generelle politiske oppgjør. Da blir også «trontalen» eget oppslag i registeret (både i d. 7 og 9) mens den tidligere bare var registrert under Stortinget, Kgl. proposisjoner eller Kongen og hans hus.

opp alfabetisk etter talernes navn. (Med «taler» menes her både representant og varamann og etter 1884 også statsråd). Etter talerens navn er anført i parentes hans fødsels- og dødsår og angivelse av den eller de valgkretser han representerte og når. For statsråder anføres navn, fødsels- og dødsår samt tittelen statsråd uten angivelse av departement og funksjonstid. Deretter følger talerens innlegg år for år, først i Stortinget og deretter i Odels-ting eller Lagting.

Om selve oppslagene er å si at de er bygget opp på samme måte som talerregistrene i d. 7 og 8 i nyere tid.

Del 9: Register.

Dette er et register til samtlige deler av St.forh. og utarbeides i Stortinget.

De aller første registrene som ble utarbeidet av Stortingets arkivar har tidligere vært omtalt (s. 259). Med den oversiktlige saksmengde som forelå var registret den gang både godt og lett å bruke. Senere er saksmengden øket enormt mens registret i det store og hele er uforandret. Det ville være galt å si at man ikke finner frem i det, men man må være meget godt kjent både med registrets oppbygning og Stortingets arbeidsmåte for å være sikker på at man bruker det rett. Registret har alltid hatt ord på seg for å være korrekt, og feilprosenten, hvis noen slik finnes, er sikkert meget liten. Fra den side sett er det et utmerket register, men det avviker på så mange måter fra det vi forstår med et moderne register at vi bør se litt nærmere på de mest typiske særtrekk ved det.

Det bør først slås fast at d. 9 er et sakregister — ikke et talerregister. De personer som er oppført der står der som sak. Den som søker en sak i St.forh. og som går veien om registret i d. 9, vil i de aller fleste tilfelle bli henvist til minst 3 forskjellige deler av St.forh. Et normalt sakskompleks vil omfatte proposisjon

(og/eller meld.), innstilling og debatt. I noen tilfelle trekkes også dokumenter inn i bildet. Hvert oppslag i registret vil således bli ganske omfattende.

Det mest iøynefallende ved registret er ordningen etter «sekkeprinsippet». Oppslagene samles i store grupper hvorav de viktigste er alle komiteene og gruppen «Interpellasjoner og spørsmål». Det alt overveiende antall saker vil man kunne finne i disse gruppene. Sakene er også oppført under faggrupper som f.eks. Skattevesen og Utenrikske anliggender. Når antallet grupper er så få, vil det bli mange oppslag i hver gruppe; det er ikke uvanlig å finne 50—70 oppslag. Dette gjelder både for komiteene og for emne-gruppene. Det er imidlertid gjennomført en rekke tiltak som letter oversikten noe. Man skal merke seg at under komiteene finner man først konstitueringen med valg av formann, nestformann og sekretær, dernest såkalte vanlige saker. Deretter kommer alle budsjettinnstillingene fra vedkommende komité og til slutt lovsakene. Man bør videre merke seg at interpellasjoner og spørsmål *ikke* blir registrert under komiteen, de er komiteen uvedkommende. Ordningen av gruppen Interpellasjoner og spørsmål er følgende: Først kommer interpellasjonene i kronologisk rekkefølge og deretter spørsmål etter Forretningsordenens § 45 B, de såkalte «grunngitte eller begrunnede spørsmål», også disse i kronologisk rekkefølge. Deretter følger spørsmål etter Forretningsordenens § 45 D («spørsmål stilt i spørretime»). Disse spørsmål er ordnet under den minister de er stilt til. Statsministeren kommer først, deretter de øvrige ministre i alfabetisk rekkefølge. Både interpellasjoner og begrunnede spørsmål er tatt med under emnegruppene, men ikke spørsmål i spørretimen.

Den som søker opplysninger om et bestemt sakskompleks og dets behandling i Stortinget, må altså ikke regne med å finne alle oppslag under emnegruppen. Man må også granske de spørsmål som i spørretimene har vært stilt den minister som saken hører inn under. Gruppen «Interpellasjoner og spørsmål» blir således det viktigste supplement til registrets øvrige grupper. Man bør videre

merke seg den gruppen som heter «Kgl. proposisjoner og meldinger». Der finner man først Proposisjoner til Stortinget, tilleggsproposisjoner, utsatte proposisjoner fra foregående år, deretter meldinger til Stortinget, utsatte meldinger fra foregående år og så igjen proposisjoner og meldinger til Odelstinget, alle sammen ordnet etter nr. Denne gruppen kan være til stor nytte i referansearbeidet når man f.eks. søker innstilling og debatt i forbindelse med en proposisjon eller melding som man bare kjenner omtalt ved nr. og således ikke kan finne under emne eller komite.

Bakerst i d. 9 finnes en liste over tidspunktet for lovenes behandling i Odelstinget og Lagtinget med angivelse av sanksjonsdato. Den er kronologisk ordnet.

Som helhet må man si at d. 9 er et godt gammeldags register hvis styrke er fullstendighet og pålitelighet. De åpenbare svakheter er ordningen etter «sekkeprinsippet», utilstrekkelige henvisninger og utelatelser av spørretime-spørsmålene i emne-gruppene.

Stortings-efterretninger.

De aller første «Efterretninger» var de referater fra Stortingets forhandlinger som ble utgitt på grunnlag av «Rigstidenden», «Morgenbladet» og senere «Patrouillen». De er registrert i Vedlegg 2A—B og skal her ikke gis noen bred omtale. De synes ikke å være særlig godt kjent og finnes neppe ved mange biblioteker. I betraktning av at de i dag må sies å være overflødiggjort ved senere og bedre utgaver er dette neppe å beklage, selv om de er interessante som tidsdokumenter, og som vitnesbyrd om at Stortinget dengang overlot private utgivere å ta hånd om utgivelsen av sine forhandlinger.

Det man i dag i første rekke mener med Stortings-Efterretninger er de utgaver som er nevnt i vedlegg 2 C og som er det eneste tilgjengelige referat fra Stortingsforhandlingene fra Riksforsamlingen 1814 inntil man fikk stenografiske referater i

1857. Dette er derfor en sentral og viktig publikasjon som må betraktes som et meget nødvendig supplement til St.forh. Man må straks være klar over at det hefter store mangler ved disse referater hvis man sammenligner dem med dagens stenografiske referater, og annerledes kan det ikke være når man tenker nærmere over hvilke kilder redaktørene har hatt for hånden. De viktigste kilder har vært St.forh. hvor man kunne finne skriftlige vota, videre avisenes referater, dagbøker, kommisjonsinnstillinger m.v. Alle kilder er redegjort for i fotnoter. Hvert bind er forsynt med sakregister. Personregister (eller talerregister) finnes ikke for denne perioden bortsett fra Holsts tidligere omtalte register for Riksforsamlingens og det 1. overord. Stortings forh. (se foran s. 259).

Som det forøvrig vil fremgå av vedlegg 2 er det flere publikasjoner som har vært kalt Stortings-Efterretninger. For ikke å forveksle disse med St.forh. og St.tid. gjør man vel i å merke seg at Stortings-Efterretninger aldri har vært fullstendige offisielle referater. De eldste, til og med 1854, har størst krav på interesse fordi man ennå ikke hadde stenografiske referater. De St.-Efterretninger som utkom etter 1857 er å betrakte som forkortede utgaver av de offisielle stenografiske referater og må vurderes deretter.

Hovedregistret.

Hovedregistret er i dag et 10-års register. Av vedlegg 3 vil fremgå at noen av de eldre registre har omfattet større perioder, men det er grunn til å tro at man med det omfang St.forh. nå har fått, neppe vil la registrene dekke mer enn 10 år.

Når man skal bruke Hovedregistret bør man ha klart for seg at hvert enkelt av bindene er et produkt av sin tid — d.v.s. den tidsperiode det skal dekke. Med dette er sagt at registrene til tross for at de er temmelig parallelle i sin oppbygning, også avviker fra hverandre på en rekke punkter. Den mest iøynefallende forskjell er kanskje av språklig og terminologisk art. Den som skal

arbeide en del med St.forh. gjør derfor klokt i å ta for seg forordene og slagordfortegnelsene forrest i Hovedregistrene.

I betraktning av at registrene, i likhet med d. 9, er basert på «sekkeprinsippet» og meget få oppslagsord, vil man fort bli klar over at f.eks. det som i registret 1945—54 kalles Lønningsvesen i det første register ble kalt Gageringsvæsen og at det fra tid til annen har vekslet med oppslagsordene Arméen, Hæren, Forsvaret osv.

Man bør videre ha klart for seg hva St.forh. inneholdt i den perioden registret gjelder og således f.eks. ikke søke henvisninger til debatt i registrene før etter 1888 da referatene ble en del av St.forh., eller spørretimespørsmål før disse ble instituert i 1949.

Man bør videre merke seg at Hovedregistret er et register bare til de offisielle St.forh. og aldri henviser til andre publikasjoner, selv ikke til Stortings-efterretninger utgitt etter offentlig foranstaltning.

Om selve ordningen kan kort sies at under et relativt lite antall emne-ord finner man alle saker innen dette emne-kompleks registrert år for år i den periode bindet behandler. Dette lyder unektelig gammeldags, og det er det også. Hovedregistret er i sitt opplegg uforandret fra det første ble laget i 1885 og til i dag.

Til tross for dette må det sies at Hovedregistret likevel er et meget godt register og oversiktlig og lett å bruke. Dette skyldes for en stor del den klare typografi og den store satsbredde (det eneste register i St.forh. som ikke er satt i spalter), men i ennå større grad det faktum at man her kan følge det samme emne gjennom mange år.

Har man først funnet frem til det oppslagsord man vil søke en sak under, finner man også det man søker. Antallet oppslagsord er ikke overveldende, registret 1945—54 har ca. 110. Det samme bind er på vel 770 s. Tar man da i betraktning at enkelte av oppslagsordene bare krever en eller et par sider, vil det si at hvert oppslagsord legger beslag på ca. 7 s. Det blir da i gjennomsnitt mindre enn 1 side for hvert emne pr. år. Søker man opplysninger

om en sak som går igjen hvert år kan det bli mange oppslag, men den klare typografi letter arbeidet i betydelig grad.

Ved en sammenligning med de årlige registre i d. 9 er det videre et meget vesentlig fortrinn ved Hovedregistret at det har et så stort og omfattende slagord-register. Dette finner man forrest i bindet. De benyttede former er fremhevet med halvfet sats. Under hvert emne-kompleks i registret er henvisninger til beslektede emner tatt med. Dette oppveier langt på vei svakhetene ved sekke-prinsippet. Slår man f.eks. opp på «Skatter og avgifter», finner man først en definisjon av hvilke saker som er tatt med i denne gruppen og videre henvisninger til andre grupper hvor spesielle sider av emnet er berørt, f.eks. «Arktiske og antarktiske anliggender» for opplysninger om avgifter og skatt på Svalbard osv. Hovedregistret har også svært mange forklarende og utfyllende noter i [] som er meget nyttige. Der finner man opplysninger om bilag til prp. og meld., i bevilgningssaker finner man nærmere opplysninger om hvilke formål bevilgningen skal tjene, om forslag som har vært fremsatt under sakens behandling osv. Under «Regjeringen og departementene» er det gjort rede for endringer i Regjeringens sammensetning, og i forbindelse med valg av styrer, komiteer o.l. er det ofte opplyst om hvem som ble valgt.

Interpellasjoner og spørsmål har tidligere vært drøftet i forbindelse med d. 9 (s. 272). Hovedregistret følger de samme retningslinjer med interpellasjoner, begrunnede spørsmål og spørretime-spørsmål ordnet etter hverandre for hvert år. Hvis det i en interpellasjonsdebatt blir fremsatt forslag, nevnes forslaget i note med opplysning om det vedtak som ble gjort.

I likhet med d. 9 er også i Hovedregistret spørretimespørsmålene utelatt under faggruppene, mens både interpellasjoner og begrunnede spørsmål er tatt med. Spørretimen ble innført i 1949. Det vil med andre ord si at man inntil 1949 kan regne med å finne en saks samtlige oppslag under sakens emnegruppe, mens man fra og med 1949 må undersøke særskilt for spørsmål i spørretimen under «Interpellasjoner og spørsmål».

Konklusjon.

Stortingsforhandlingene er et samleverk av Regjeringens og Stortingets publikasjoner og bærer i mangt og meget preg av manglende koordinasjon.

At de for mange fortøner seg som vanskelig, skyldes utvilsomt registrene som unektelig bærer preg av å være skapt i det forrige århundre. Men når dette er sagt, må også sies at St.forh. som trykksak kjennetegnes av en vederheftighet og pålitelighet som man sjelden ser maken til. Dette gjelder også registrene og i særlig grad hovedregistrene.

For brukeren av St.forh. og kanskje særlig for veilederen til dem, in casu bibliotekaren, gjelder det derfor å bli fortrolig med St.forh. i all deres mangfoldighet.

Den selvfølgelige forutsetning må være at man har et minimum av kunnskaper om norsk historie og samfunnsspørsmål svarende til artiumskravene, og at man som bibliotekar nærmer seg materien metodisk og systematisk.

Når man dertil legger seg på sinne noen av de, om ikke gode så dog velmente råd fra denne artikkel, kan man trygt nærme seg St.forh. som en vennligsinnet publikasjon som gir mer enn den krever.

Vedlegg 1.

A. FORHANDLINGER FRA RIKSFORSAMLINGEN PÅ EIDSVOLL 1814.

Den Norske Rigsforsamlings Forhandlinger paa Eidsvold i Aaret 1814 [10. april—19. mai] Udg. efter Hoved-Protocollen ved . . . G. Sverdrup, L. Stoud Platou [og] Omsen. Chra. 1814.
B. 1 (H. 1—3) 104 s.
B. 2 (H. 4—6) 128 s.

Riksforsamlingens Forhandlinger. Utg. efter offentlig foranstaltning. Kra. 1914—18. 5 b.

1. del. Protokoller med bilag og tillæg. Ved Arnet Olafsen. 1914. XII, 484 s.
 2. del. Adresser og fuldmagter. Ved Arnet Olafsen og Kr. Birch-Reichenwald. 1914. XI, 463 s.
 3. del. Grundlovsutkast. Ved Tycho C. Jæger. 1916. XIV, 326 s.
Tillæg. Kong Christian Frederiks dagbok fra hans ophold i Norge i 1814. Utg. . . . efter det franske originalhaandskrift av Arnet Olafsen og oversatt til norsk av Jens Raabe. 1914. IV, 269 s. por.
- Tillæg. Adresser og fuldmagter [fra Nordlands og Finmarkens amter] samt hovedregister. Ved Tycho C. Jæger. 1918. IX, 103 s.

B. STORTINGSFORHANDLINGER 1814—1961.

Kongeriget Norges Storthings Forhandlinger. Kra (Oslo) 1814—.

1. overord. 1814 (7. okt.—26. nov.) Udg. efter Hoved-Protokollen ved Bech, Neumann, Arntzen. 1815.
— Udg. af Stortingets Archivarius (P. Holst) 1835.
1. ord. 1815 og 1816 (1. juli 1815—6. juli 1816) Udg. ved . . . (d. 1:) Pavels, Lange, Stabel, (d. 2:) Lange og Stabel, P. Holst, (d. 3—5:) P. Holst. D. 1—5, reg. 1817—21.
2. ord. 1818 (2. febr.—15. sept.)¹⁾ D. 1—6, reg. 1820—21.
3. — 1821 (1. febr.—21. aug.). D. 1—5, reg. 1821—23.
2. overord. 1822 (16. sept.—16. nov.) Med Reg. 1823.
4. ord. 1824 (2. febr.—9. aug.) D. 1—6, reg. 1825—26.
5. — 1827 (1. febr.—13. aug.) D. 1—5, reg. 1828.
3. overord. 1828 (16. april—8. juli) Med Reg. 1829.
6. ord. 1830 (1. febr.—18. sept.) D. 1—7, reg. 1831.
7. — 1833 (1. febr.—27. aug.) D. 1—7, reg. 1834.
8. — 1836 (1. febr.—8. juli) D. 1—5. 1836—37.
4. overord. 1836 (15. okt.)—1837 (24. jan.) D. 1—5. 1837. Reg. over 8. ord. og 4. overord. Storth. 1838.
9. ord. 1839 (1. febr.—16. aug.) Udg. ved (d. 1:) P. Holst, (d. 2—8:) H. Foss. D. 1—8, reg. 1840—41.
10. — 1842 (1. febr.—17. sept.) Udg. ved (d. 1—2:) H. Foss, (d. 3—9:) H. Foss og L. Kr. Daa. D. 1—9, reg. 1844.
11. — 1845 (1. febr.—27. sept.) D. 1—9, reg. D. 1—5: Kgl. Propositioner og Meddelelser, D. 6: Stats-

¹⁾ 1818—1836/37: Udg. ved P. Holst.

revisionens Antegnelser m.v., D. 7—9: Protocoller og Indstillinger.

12. ord. 1848 (1. febr.—26. aug.) D. 1—8, reg. D. 1—4: Kgl. Prp. og Meddel., D. 5: Statsrev., D. 6—7: Committee-Indst., Besl., D. 8: Forh.Protocoller.
13. — 1851 (1. febr.—30. sept.) D. 1—9, reg. D. 1—5: Kgl. Prp. og Meddel., D. 6: Statsrev., D. 7—8: Indst. og Besl., D. 9: Forh.Prot.
14. — 1854 (1. febr.—13. sept.) D. 1—9, reg. D. 1—4: Kgl. Prp. og Meddel., D. 5: Statsrev., D. 6: Dokumenter, D. 7—8: Indst. og Besl., D. 9: Forh.Prot.
15. — 1857 (2. febr.—14. okt.) D. 1—10, reg. D. 1—5: Kgl. Prp. og Meddel., D. 6: Statsrev., D. 7: Dok., D. 8—9: Indst. og Besl., D. 10: Forh.-Prot. Stortingstidende. Del 1—3. [Tillegg:] Anhang til Stortingstidenden indeholdende et Sammendrag af 15. ord. Storth.s. Forh. i Februar Maaned. Register til Stortingstidenden for 1857. Lovene for 1857.
5. overord. 1858 (10. mai—9. juni). [Kgl. Prp. og Meddel., Dok., Indst., Besl., Forh.-Prot. og Reg. i 1 B.] St. tidende. [Med] Reg. og Lovene for 1858.
16. ord. 1859 (1. okt.)—1860 (22. mai). D. 1—9, reg. D. 1—4: Kgl. Prp. og Meddel. D. 5: Statsrev. D. 6: Dok. D. 7—8: Indst. og Besl. D. 9: Forh.-Prot. St.tidende. I. Forhandlinger i Stortinget. [II] — i Odelstinget. III. — i Lagthinget. Lovene 1859—60. Toldtarifen 1860—63. Reg.
17. — 1862 (1. okt.)—1863 (22. juni). D. 1—11, reg. D. 1—6: Kgl. Prp. og Meddel., D. 7: Statsrev. D. 8: Dok. D. 9—10: Indst. og Besl. D. 11: Forh.-Prot. St.tidende. [I]. Forh. i Stortinget. Reg. [II] — i Odelstinget. Reg. [III] — i Lagthinget. Reg.

6. overord. 1864 (14.—31. mars).
[Kgl. Prp. og Meddel., Indst., Forh.-Prot., Reg. i 1 B.]
St.tidende.
18. ord. 1865 (2. okt.)—1866 (14. juni). D. 1—10, reg. D. 1—5: Kgl. Prp. og Meddel., D. 6: Statsrev. D. 7: Dok. D. 8—9: Indst. og Besl. D. 10: Forh.-Prot.
St.tidende. [I] Forh. i Storthinget. Reg. [II] — i Odelstinget. Reg. [III] — i Lagthinget. Reg.
19. — 1868 (1. okt.)—1869 (21. juni). D. 1—10, reg. D. 1—5: Kgl. Prp. og Meddel. D. 6: Statsrev. D. 7: Dok. D. 8—9: Indst. og Besl. D. 10: Forh.-Prot.
St.tidende. [I] Forh. i Storthinget. Reg. [II] — i Odelstinget. Reg. [III] — i Lagthinget. Reg. [Tillegg:] Afstemninger optagne efter Voteringlisterne. A. I Storthinget. B. I Odelstinget. — Love, emanerede ved 19. ord. Storthing.
20. — 1871 (1. febr.—6. mai).²⁾
Forh. D. 1—7.
St.tidende.
21. — 1872 (1. febr.—18. mai).³⁾
Forh. D. 1—7.
St.tidende.
22. — 1873 (1. febr.—9. juni).
Forh. D. 1—7.
St.tidende.

²⁾ *Storthingforhandlinger* er 1871—87 inddelt i følgende 7 deler: D. 1—2: Kgl. Propositioner og Meddelelser. De for Storthinget fremsatte Sager. — D. 3: Kgl. Propositioner og Meddelelser. De for Odelstinget fremsatte Sager. — D. 4: Statsrevisionens Antegnelser m. v. — D. 5: Dokumenter indgivne til Storthinget og dets Afdelinger. — D. 6: Indstillinger og Beslutninger. A. Storthingets Komiteindstillinger. B. Odelstingets og Lagthingets Indstillinger og Beslutninger. — D. 7: Forhandlings-Protokoller samt Register.

Storthingstidende er fra 1871 delt i: Forhandlinger i Storthinget. Forhandlinger i Odelstinget. Forhandlinger i Lagthinget. Hver årg. inneholder dessuten som tillegg: Love, emanerede ved [samme Aars] Storthing.

³⁾ 1872—91 er d. 6 delt i A og B med adskilte titelblad, men er vanligvis bundet sammen. Først fra og med 1892 blir det vanlig å dele d. 6.

23. ord. 1874 (2. febr.—6. juni).
Forh. D. 1—7.
St.tidende.
24. — 1875 (1. febr.—11. juni).
Forh. D. 1—7.
St.tidende.
25. — 1876 (1. febr.—13. juni).
Forh. D. 1, 2a—b, 3—7.
St.tidende.
26. — 1877 (1. febr.—13. juni).
Forh. D. 1, 2a—b, 3—7.
St.tidende.
27. — 1878 (1. febr.—21. juni).
Forh. D. 1, 2a—b, 3—7.
St.tidende.
28. — 1879 (1. febr.—20. juni).
Forh. D. 1, 2a—b, 3—7.
St.tidende.
29. — 1880 (2. febr.—23. juni).
Forh. D. 1, 2a—b, 3—7.
St.tidende.
30. — 1881 (1. febr.—22. juni).
Forh. D. 1a—b, 2a—b, 3—7.
St.tidende.
7. overord. 1882 (16.—31. jan.).
Forh.
St.tidende. [Ofte bundet sammen i 1 b.]
31. ord. 1882 (1. febr.—21. juni).
Forh. D. 1a—b, 2—7.
St.tidende.
32. — 1883 (1. febr.—23. juni).
Forh. D. 1a—b, 2a—b, 3—7.
St.tidende.

33. ord. 1884 (1. febr.—7. juli).
Forh. D. 1a—b, 2—7.
St.tidende.
34. — 1885 (2. febr.—18. juni).
Forh. D. 1a—b, 2—7.
St.tidende.
35. — 1886 (1. febr.—23. juni).
Forh. D. 1a—b, 2a—c, 3—7.
St.tidende.
36. — 1887 (1. febr.—7. juli).
Forh. D. 1a—b, 2a—b, 3—7.
St.tidende.
37. — 1888 (1. febr.—7. juli).⁴⁾
D. 1a—b, 2a—b, 3a—b, 4—9.
38. — 1889 (1. febr.—3. juli).
D. 1a—b, 2a—b, 3—9.
39. — 1890 (1. febr.—9. juli).
D. 1a—b, 2a—b, 3—9.
40. — 1891 (2. febr.—8. juli).
D. 1a—b, 2a—b, 3a—b, 4—9.
41. — 1892 (1. febr.—1. aug.).
D. 1a—b, 2a—b, 3a—b, 4—5, 6a—b, 7—9.
42. — 1893 (1. febr.—22. juli).
D. 1a—b, 2a—b, 3a—b, 4—5, 6a—b, 7—9.
43. — 1894 (1. febr.—25. juli).
D. 1a—b, 2a—b, 3—5, 6a—b, 7—9.
44. — 1895 (1. febr.—30. juli).
D. 1a—b, 2a—b, 3—5, 6a—b, 7—9.
45. — 1896 (1. febr.—30. juli).
D. 1a—b, 2a—b, 3a—c, 4—5, 6a—b, 7—9.

⁴⁾ Fra og med 1888 innlemmes Stortingstidende i St. forh. som d. 7—8. Inn-
delingen av St. forh. blir fra samme tid slik: D. 1—6 som tidligere (jfr. note 2)
— D. 7: Stortingstidende. Forh. i Stortinget. — D. 8: Stortingstidende. I:
Forh. i Odelstinget. II: Forh. i Lagthinget. [Tillegg:] Love, emanerede paa
[samme Aars] Storting. — D. 9: Forhandlings-Protokoller samt Register.

46. ord. 1897 (1. febr.—9. aug.).
D. 1a—b, 2a—b, 3—4, 5a—b, 6a—b, 7—9.
47. — 1898 (1. febr.—16. juni).
D. 1a—c, 2a—b, 3—5, 6a—b, 7—9.
48. — 1898/99 (11. okt. 1898—27. mai 1899).
D. 1a—c, 2a—b, 3—5, 6a—b, 7—9.
49. — 1899/1900 (11. okt. 1899—6. juni 1900).
D. 1a—c, 2a—b, 3—5, 6a—b, 7—9.
50. — 1900/01 (11. okt. 1900—3. juni 1901).
D. 1a—c, 2, 3a—b, 4—5, 6a—b, 7—9.
51. — 1901/02 (11. okt. 1901—28. mai 1902).
D. 1a—c, 2, 3a—b, 4—5, 6a—b, 7—9.
52. — 1902/03 (11. okt. 1902—13. juni 1903).
D. 1a—c, 2a—b, 3—5, 6a—b, 7a—b, 8—9.
53. — 1903/04 (12. okt. 1903—20. mai 1904).
D. 1a—c, 2—5, 6a—b, 7a—b, 8—9.
54. — 1904/05 (11. okt. 1904—29. sept. 1905).
D. 1a—c, 2a—b, 3—5, 6a—b, 7a—b, 8—9.
55. — 1905/06 (11. okt. 1905—16. juni 1906).⁵⁾
D. 1a—b, 2, 3a—b, 4—5, 6a—b, 7a—b, 8—9.
56. — 1906/07 (11. okt. 1906—20. juli 1907).
D. 1a—b, 2a—b, 3—5, 6a—b, 7a—b, 8—9.
57. — 1908 (11. jan.—22. aug.).
D. 1a—c, 2a—b, 3—5, 6a—b, 7a—b, 8—9.
58. — 1909 (11. jan.—22. aug.).
D. 1a—c, 2, 3a—c, 4—5, 6a—b, 7a—b, 8a—b, 9.
59. — 1910 (11. jan.—26. juli).
D. 1a—c, 2a—b, 3a—b, 4—5, 6a—b, 7a—b, 8—9.
60. — 1911 (11. jan.—19. aug.).
D. 1a—c, 2a—c, 3a—b, 4—5, 6a—b, 7a—b, 8—9.

⁵⁾ Jfr.: De stenografiske referater fra de hemmelige møter i Stortinget i 1905.
Besluttet offentliggjort ved Stortingets vedtak 3. mars 1949. Oslo 1951. 483 s.
Offentlige biblioteker kan få den tilsendt ved henvendelse til Stortings-
biblioteket.

61. ord. 1912 (11 jan.—1. aug.).
D. 1a—c, 2a—c, 3—5, 6a—b, 7a—b, 8—9.
62. — 1913 (11. jan.—26. juli).
D. 1a—c, 2a—b, 3—5, 6a—b, 7a—b, 8—9.
63. — 1914 (12. jan.—21. aug.).
D. 1a—d, 2a—b, 3—5, 6a—b, 7a—b, 8—9.
64. — 1915 (11. jan.—21. aug.).
D. 1—c, 2a—b, 3—5, 6a—b, 7a—b, 8—9.
65. — 1916 (11. jan.—27. juli).
D. 1a—d, 2a—c, 3a—d, 4—5, 6a—b, 7a—b, 8—9.
66. — 1917 (11. jan.—14. des.).
D. 1a—d, 2a—c, 3a—b, 4—5, 6a—b, 7a—b, 8—9.
67. — 1918 (11. jan.—14. aug.).
D. 1a—d, 2a—b, 3a—b, 4—5, 6a—b, 7a—b, 8—9.
8. overord. 1918 (9.—14. des.).
[Prp., innst. og debatt i 1 bind.]
68. ord. 1919 (11. jan.—2. des.).
D. 1a—d, 2a—c, 3—5, 6a—b, 7a—b, 8—9.
69. — 1920 (12. jan.—10. jan. 1921).
D. 1a—c, 2a—b, 3a—b, 4—5, 6a—b, 7a—b, 8—9.
70. — 1921 (11. jan.—6. juli).
D. 1a—c, 2a—b, 3—5, 6a—b, 7a—b, 8—9.
71. — 1922 (11. jan.—10. jan. 1923).
D. 1a—c, 2a—b, 3—5, 6a—b, 7a—b, 8—9.
72. — 1923 (11. jan.—10. jan. 1924).
D. 1a—c, 2a—b, 3—5, 6a—b, 7a—b, 8—9.
73. — 1924 (11. jan.—12. aug.).
D. 1a—b, 2a—b, 3a—b, 4—5, 6a—b, 7a—b, 8—9.
74. — 1925 (12. jan.—18. juli).
D. 1a—b, 2—5, 6a—b, 7a—b, 8—9.
75. — 1926 (11. jan.—17. juli).
D. 1, 2a—b, 3—5, 6a—b, 7a—b, 8—9.
76. — 1927 (11. jan.—7. juli).
D. 1a—b, 2a—b, 3—5, 6a—b, 7a—b, 8—9.

77. ord. 1928 (11 jan.—22. juni).
D. 1a—b, 2a—b, 3—5, 6a—b, 7a—b, 8—9.
78. — 1929 (11. jan.—26. juni).
D. 1a—b, 2—5, 6a—b, 7a—b, 8—9.
79. — 1930 (11. jan.—6. juni).
D. 1a—b, 2a—b, 3—5, 6a—b, 7a—b, 8—9.
80. — 1931 (12. jan.—25. juni).
D. 1a—b, 2—5, 6a—b, 7a—b, 8—9.
81. — 1932 (11. jan.—1. juli).
D. 1a—b, 2a—b, 3—5, 6a—b, 7a—b, 8—9.
82. — 1933 (11. jan.—6. juli).
D. 1a—b, 2a—b, 3—5, 6a—b, 7a—b, 8—9.
83. — 1934 (11. jan.—11. juni).
D. 1a—b, 2—5, 6a—b, 7a—b, 8—9.
84. — 1935 (11. jan.—10. jan. 1936).
D. 1a—b, 2, 3a—b, 4—5, 6a—b, 7a—b, 8—9.
85. — 1936 (11. jan.—16. juli).
D. 1a—b, 2—5, 6a—b, 7a—b, 8—9.
86. — 1937 (11. jan.—23. juli).
D. 1a—b, 2a—b, 3—5, 6a—b, 7a—b, 8—9.
87. — 1938 (11. jan.—10. jan. 1939).
D. 1a—b, 2—5, 6a—b, 7—9.
88. — 1939 (11. jan.—14. juni).
D. 1a—b, 2, 3a—b, 4—5, 6a—b, 7—9.
9. overord. 1939 (8. sept.—10. jan. 1940).
[Prp., meld., innst., forh. i 1 bind.]
89. ord. 1940 (11. jan.—9. april)⁶⁾.
D. 1a—b, 2—5, 6a—b, 7—9.

⁶⁾ Referatene fra Stortingets møter på Hamar og Elverum den 9. april 1940 ble trykt først etter frigjøringen 1945. De er tatt inn i St. forh. 1945 som dok. nr. 2. Blant dokumentene i 1945 finnes også referater fra stortings- og komitemøter for lukkede dører i tiden før 9. april 1940.

Det utkom ikke St. forh. i årene 1941—44, men statsbudsjettet med forklaringer og spesifikasjoner ble utgitt i 4 bind for følgende terminer: 1941/42, 1942/43, 1943/44 og 1944/45.

89. ord. 1945 (14. juni—24. nov.).
[Prp., meld., dok., innst., forh. og reg. i 1 bind.]
90. — 1945/46 (4. des. 1945—14. des. 1946).
D. 1a—c, 2, 3a—b, 4a—b, 5, 6a—b, 7a—b, 8—9.
91. — 1947 (11. jan.—13. des.).
D. 1, 2a—b, 3—5, 6a—b, 7a—b, 8—9.
92. — 1948 (12. jan.—10. jan. 1949).
D. 1a—b, 2a—b, 3—5, 6a—b, 7a—b, 8—9.
93. — 1949 (11. jan.—28. juli).
D. 1a—b, 2a—b, 3—5, 6a—b, 7a—b, 8—9.
94. — 1950 (11. jan.—10. jan. 1951).
D. 1a—b, 2a—c, 3—5, 6a—b, 7a—b, 8—9.
95. — 1951 (11. jan.—14. des.).
D. 1a—b, 2a—c, 3a—b, 4—5, 6a—b, 7a—b, 8—9.
96. — (11. jan.—10. jan. 1953).
D. 1a—b, 2a—c, 3a—b, 4—5, 6a—b, 7a—b, 8—9.
97. — 1953 (12. jan.—18. juli).
D. 1a—b, 2a—c, 3—5, 6a—b, 7a—b, 8—9.
98. — 1954 (11. jan.—2. des.).
D. 1a—b, 2a—c, 3—5, 6a—b, 7a—b, 8—9.
99. — 1955 (11. jan.—30. nov.).
D. 1a—b, 2a—c, 3a—b, 4—5, 6a—b, 7a—b, 8—9.
100. — 1956 (11. jan.—10. jan. 1957).
D. 1a—b, 2a—c, 3—5, 6a—b, 7a—b, 8—9.
101. — 1957 (11. jan.—6. juli).
D. 1a—b, 2a—c, 3a—b, 4—5, 6a—b, 7a—b, 8—9.
102. — 1958 (11. jan.—10. jan. 1959).
D. 1a—b, 2a—c, 3a—b, 4—5, 6a—b, 7a—b, 8—9.
103. — 1959 (12. jan.—27. juni).
D. 1a—b, 2a—b, 3—5, 6a—b, 7a—b, 8—9.
104. — 1959/60 (1. okt. 1959—30. sept. 1960).
D. 1a—b, 2a—b, 3a—b, 4—5, 6a—b, 7a—b, 8—9.
105. — 1960/61 (1. okt. 1960—16. juni 1961).
D. 1, 2, 3a—b, 4—5, 6a—b, 7a—b, 8—9.

Vedlegg 2

STORTINGS-EFTERRETNINGER 1814—1925.

A.

- Efterretninger om Forhandlingerne i Norges Ordentlige Storting*, begyndte d. 1. Juli 1815, sluttede d. 6. Juli 1816. Efter Stortingets Beslutning red. af Bonnevie, Rasmusen og Schultz. Chra 404 s.
- begyndte d. 2. Febr., sluttede d. 15. Sept. 1818. . . . red. af Sverdrup, Herlofsen og Taralsen. Chra 432 s.
- om Norges ordentlige Storthings Forhandlinger i Aaret 1821. . . . red. af dets Archivarius [P. Holst]. Chra 478 s.
- om Norges andet overordentlige Storthings Forhandlinger i Aaret 1822. Red. af dets Archivarius [P. Holst]. Chra 70 s.

B.

- Storthings-Efterretninger*, indeholdende . . . Storthings Forhandlinger. Chra.
8. ordentlige og 4. overordentlige [1824] . . . samt Rigsretten i 1836. Red. af S. Sivertsen. 1837. 331 s.
9. ord. [1839] Red. af Munch Ræder. 1839. 192 s.
10. — [1842] Red. af Munch Ræder. 1842. 342 s.
11. — [1845] Red. af C. A. Guldberg og Munch Ræder. 1845. [Tillæg No. 1—18: Sanktionerede Love] 352, 72 s.
12. — [1848] Red. af C. Motzfeldt. 1848. [Sp. 667—732:] Sanktionerede Love. 732 s.

13. ord. [1851] Red. af C. Motzfeldt. 1851. [Anhang No. I—X m. Tillæg. Sanktionerede Love] 1112, 84 sp.
 14. — [1854] Red. af B. Hielm. 1854 [Anhang No. I—IX: Sanktionerede Love] 922, 66 sp.
 15. — [1857] Red. af Chr. Friele. 1858. [Anhang:] Lovene for 1857. 456, 56 s.
 16. — [1859/60] Red. af U. Christiansen. 1866. [Anhang:] Lovene for 1859—60. 502, 65 s.
 17. — [1862/63] Red. af H. Munk og J. H. Thoresen. 1865. 451 s.
 18. — [1865/66] Red. af J. H. Thoresen og J. H. Cappelen. 1866. 455 s.
 19. — [1868/69] Red. af [de samme]. 1869. 486 s.
 20. — [1871]¹⁾ Red. af [de samme]. 1871. 268 s.
 21. — [1872] Red. af J. Cappelen og N. Norman. 1872. 260 s.
 22. — [1873] Red. af [de samme]. 1873. 256 s.
 23. — [1874] Red. af [de samme]. 1874. 253, 23 s.
 24. — [1875] Red. af [de samme]. 1875. 260, 19 s.
 25. — [1876] Red. af [de samme.] 1876. 257, 15 s.
 26. — <1877> Udg. efter offentlig Foranstaltning. 1877. 310 s.
 27. — <1878> Udg. efter off. Foranst. 1878. 230, 10 s.
 28. — <1879> Udg. efter off. Foranst. 1879. 266, 6 s.
 29. — <1880> Udg. efter off. Foranst. 1880. 296, 22 s.
 30. — <1881> Udg. efter off. Foranst. 320, 9 s.
7. overord. og 31. ord. 1882. Udg. efter off. Foranst. 1882. 283, 33 s.

Forhandlinger i Stortinget og dets Afdelinger 1897. Stortingets officielle Referat. (Tillæg til «Dagbladet») Kra 1897. 656 s.

Storbings-Efterretninger 1898—99. Udg. Ved Berg-Jæger og Henr. M. Knudsen. Kra. [1897] XIV, 572, VI, 1440 s.

¹⁾ 1871—82 inneholder også lovene for samme år, for årene 1874—76 og 1878—82 som særskilt paginert tillegg.

C.

Storbings-Efterretninger 1814—1833, udg. efter offentlig Foranstaltning. Chra 1874—82. 3 b.

B. 1: Rigsforsamlingen og det overordentlige Storting 1814 samt de to første ordentlige Storting 1815—16 og 1818, bearb. af H. Munk og M. Birkeland. 1874. 716 s.

B. 2: 3. ord. Storting 1821, 2. overord. Storting 1822 samt 4. og 5. ord. Storting 1824 og 1827, bearb. af P. Birch-Reichenwald, J. H. Cappelen, S. Petersen og J. A. Weisser. 1878. 847 s.

B. 3: 3. overord. Storting 1828 samt 6. og 7. ord. Storting 1830 og 1833, bearb. af S. Petersen, J. A. Weisser, J. Cappelen og H. A. Halvorsen. Bilag: Aftryk af det Adlerfalsenske Grundlovsudkast. 1882. 642, 30 s.

— 1836—1854, udg. efter off. Foranst. Chra 188—1911. 4 b.

B. 1: Forh. paa 8. ord. Storting 1836, 4. overord. Storting 1836—37 og 9. ord. Storting 1839, bearb. af J. Cappelen og H. A. Halvorsen. 1888. 805 s.

B. 2: Forh. paa 10. ord. Storting 1842 og 11. ord. Storting 1845, bearb. af J. Cappelen og H. A. Halvorsen. 1893. 960 s.

B. 3: Forh. paa 12 ord. Storting 1848 og 13. ord. Storting 1851, bearb. af J. Cappelen, H. A. Halvorsen, H. Meinich og Arnet Olafsen. 1904. 1144 s.

B. 4: Forh. paa 14. ord. Storting 1854, bearb. af H. Meinich og Arnet Olafsen. 1911. 740 s.

D.

Stortingsefterretninger <Forkortede referater> Forhandlinger i Stortinget og dets avdelinger 1912—25. Kra (Oslo) 1912—25. 14 b.

REGISTRE.

A.

Talerregister for Stortings-, Odelstings- og Lagtingstidende.

Utarb. av Karl Bjørnstad. Oslo 1958—61.

- for 1857, 1859—60, 1862—63, 1865—66 og 1868—69 samt de overordentlige Storting for 1858 og 1864. (= Dokument nr. 12 (1958))
- for 1871, 1872 og 1873. (= Dok. nr. 1 (1959))
- for 1874, 1875 og 1876. (= Tillegg til Dok. nr. 1 (1959))
- for 1877—79 og 1880—82 samt overordentlig Storting 1882. (= Dok. nr. 9 (1960))
- for 1883—87. (= Dok. nr. 7 (1960/61))

B.

Hovedregister til Stortings-Forhandlinger 1814—1870 med Tillegg, indeholdende Register til Komiteindstillinger. Utarb. af J. Cappelen. Kra 1885. VIII, 724, 194 s.

- 1871—1891. Utarb. af J. Cappelen. Kra 1896. VIII, 781 s.
- 1892—1899/1900. [Utarb. af V. Haffner]. Kra 1905. X, 582 s.
- 1900/01—1910. Utarb. av V. Haffner. Kra 1915. X, 653 s.
- 1911—1924. Utarb. af V. Haffner. Oslo 1930. XIII, 889 s.
- 1925—1934. Utarb. af V. Haffner. Oslo 1935. XV, 571 s.
- 1935—1945. Utarb. av Alf Gunstrøm. Oslo 1955. XXI, 404s.
- 1945/46—1954. Utarb. av Alf Gunstrøm. Oslo 1961. XXIX, 776 s.

SUMMARY.

Norwegian parliamentary papers.

In the first half of this article the author gives a brief outlook on the history of the Norwegian parliamentary records («Stortingsforhandlinger») from 1814 to the present day. In the latter half of the article he describes the contents of the «Stortingsforhandlinger» such as they are today and gives advice as to the correct usage of the records. In 3 appendices are registered Norwegian parliamentary records, both official and private, published from 1814 to 1962.

LITTERATUR.

1. Frykholm, Lars: Översikt över riksdagshandlingar samt författnings- och rättsfallssamlingar med särskild hänsyn till bestånden vid Sveriges offentliga bibliotek. Lund 1939. 55 s. (= Skrifter utg. av Fahlbeckska stiftelsen, XXVI) [Særskilt om Norge s. 44—46].
2. Krogdahl, Olav: Stortingstidende og stenografkorpset hundre år. (I Aftenposten 16. februar 1957).
3. Lindstøl, Tallak: Stortinget og Statsraadet 1814—1914. Kra 1914. B. 2, s. 779 — 81.
4. Mellbye, Elisabeth: Tanker omkring «Stortingsforhandlingene». (I Norsk årbok for bibliotek og forskning, 2 (1953), s. 93 — 96).
5. Utgivelsen av Stortingets forhandlinger. (Bilag 1 til Innst. S nr. 180 (1953)). (Også trykt i Ytringsfriheten i Stortinget etter Grunnlovens § 66, Oslo 1953, s. 38—39).

I jubileumsverket om Norges Storting 1814—1964 som vil utkomme 1964 skriver tidligere referentsjef Harald Krohn om de stenografiske referaters historie i Stortinget.